

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta
liv@eduskunta.fi

Asia: HE 30/2015 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2016

Asia: VNS 1/2015 vp Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2016–2019

INFRA ry kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi asiassa ja toteaa seuraavaa.

Painotukset perusväylänpitoon onnistunutta liikennepolitiikkaa

Hallitusohjelmassa ja edelleen julkisen talouden suunnitelmassa vuosille 2016 – 2019 on päätetty kohdistaa kärkihankerahoitusta 600 milj. € perusväylänpitoon korjausvelan vähentämiseksi. Lisäksi vuosina 2017 – 2019 on tarkoitus siirtää kehittämishankkeisiin varatuista määrärahoista vuositasolla 90 – 140 milj. € korjausvelan kasvun estämiseen.

Infra-alan toimijat ovat jo useiden vuosien ajan ilmaisseet huolensa korjausvelan kiihtyvistä kasvusta ja perusväylänpidon määrärahan tasonnoston tärkeydestä. Tällä perusteella 600 milj. € ylimääräinen satsaus sekä painopisteen siirto investoinneista perusväylänpitoon ovat perusteltuja.

Nykyinen hallitus on ensimmäinen, joka on ottanut alan huolen niin tosissaan, että on päättänyt lisärahoituksesta perusväylänpitoon. Kiitos tästä kuuluu sekä nykyiselle hallitukselle että edellisen hallituksen aikana työnsä päättäneelle parlamentaariseen korjausvelkatyöryhmälle.

Toimenpiteet kohdistettava sinne, mistä on saatavissa kansantaloudellisesti suurin hyöty

Julkisen talouden suunnitelmassa vuosille 2016 – 2019 todetaan, että korjausvelkatoimenpiteet kohdennetaan asiakastarpeiden perusteella mm. vilkasliikenteisten seutu- ja yhdysteiden päällysteiden ja rakenteiden parantamiseen, maantie- ja ratasiltojen kuntoon, ratapihoihin ja ratojen turvalaitteisiin sekä biotalouden toimintaedellytysten turvaamiseen ja raakapuuterminaalien kehittämiseen.

INFRA ry tukee yllä mainittuja kohdennuksia. Esimerkiksi teiden kunnon parantaminen päällysteisiin satsaamalla on tällä hetkellä erityisen tehokasta ja kansantaloudellisesti kannatettavaa, kun Tilastokeskuksen julkaisema bitumi-indeksi on pudonnut vuoden takaisesta jopa 47 %. Bitumin osuus päällystekustannuksissa on noin kolmasosa.

Kansantalouden kannalta kaikki toimenpiteet, jotka parantavat elinkeinoelämän ja erityisesti vientiteollisuuden toimintaedellytyksiä, tulisi priorisoida kärkeen yksittäisistä kohteista päätettäessä.

Lisäsatsauksista kaikki tehot irti

Digitalisaatio, tietointensiivisyys, tuotemallit, suunnittelukäytäntöjen kehittäminen sekä kuntien ja valtion hankintayhteistyö ovat keinoja, jotka on mainittu julkisen talouden suunnitelmassa vuosille 2016 – 2019 liikenneverkon ylläpidon ja kehittämisen yhteydessä.

INFRA ry näkee, että näiden keinojen avulla on väylänpidossa ja väylärakentamisessa saavutettavissa suuria kansantaloudellisia hyötyjä ja merkittävää tuottavuuden kasvua. Digitalisaatio, tuotemallit ja koneautomaatio ovat viime vuosina yleistyneet infrarakentamisessa. Valtio voisi omalla esimerkillään kuitenkin edelleen nopeuttaa tätä toivottavaa kehitystä mm. kehittämällä hankintamenettelyjä siten, että uudesta teknologiasta muodostuu merkittävä kilpailutekijä alan toimijoille.

INFRA ry:n näkemyksen mukaan läheskään kaikkia potentiaalisia tehoja tietomalleista, automatisaatiosta ja digitalisaatiosta ei ole vielä ulosmitattu.

INFRA ry ja Liikennevirasto ovat parin viime vuoden aikana tiivistäneet yhteistyötään hankintojen suunnittelussa ja yhteisten pelisääntöjen luomisessa. Yhteistyön tulokset ovat olleet positiivisia alan kehittämisen näkökulmasta. Myös kuntien edustajat on kutsuttu mukaan kehittämään hankintayhteistyötä yhdessä urakoitsijoiden (INFRA ry) ja Liikenneviraston kanssa. Kuntien edustus on kuitenkin valitettavasti jäänyt riittämättömäksi.

INFRA ry:n näkemyksen mukaan yhteiset ja kaikkien osapuolten hyväksymät pelisäännöt sekä hankintayhteistyö valtion ja kuntien välillä lisäisivät tehokkuutta ja saisivat aikaan merkittäviä säästöjä julkisissa hankinnoissa. Liikenneviraston hankintamenettelyjen parhaat käytännöt tulisi jalkauttaa soveltuvin osin kuntasektorille kuntien teknisten palveluiden hankinnan tehostamiseksi.

Kehittämishankkeet saavat aikaan valtavat yksityiset investoinnit

Vaikka perusväylänpitoon satsaaminen onkin perusteltua ja infra-alan tahtotilan mukaista, haluaa INFRA ry muistuttaa myös kehittämishankkeiden tärkeydestä taloudellista kasvua mahdollistavina investointeina.

Julkisen talouden suunnitelmassa vuosille 2016 – 2019 todetaan, että kehyskaudella jatketaan jo päätettyjen hankkeiden toteuttamista ja lisäksi toteutetaan kasvua tuottavia elinkeinoelämän investointeja tukevia hankkeita.

Talousarvioesityksessä puolestaan asetetaan Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan muiksi tavoitteiksi mm. innovatiivisten kokeilujen ja hankintojen edistäminen. Lisäksi parlamentaarisen korjausvelkatyöryhmän raportissa todetaan, että uusia kehittämisinvestointien rahoittamismalleja tulisi kokeilla ennakkoluulottomasti.

INFRA ry esittää, että hallitus päättäisi kokeiluna luoda joukkoliikennehankkeisiin sijoittavan investointirahastoston, jossa valtio ja eläkeyhtiöt sijoittaisivat rahastoon oman pääoman ehtoisen ankkurisijoituksen, jota vastaan rahasto hakisi

markkinoilta vierasta pääomaa arviolta noin kolminkertaisen määrän.

Mikäli rahasto sijoittaisi esimerkiksi Raide-Jokeriin (kustannusarvio 280 milj. € / valtion osuus 30 %), olisi valtion mahdollista sysätä 84 milj. € sijoituksella liikkeelle jopa 80 000 asunnon rakentaminen vuoteen 2050 mennessä. Rahassa mitattuna 80 000 asunnon rakentaminen tarkoittaisi noin 16 mrd. € yksityisiä investointeja, joista valtio saisi verotuloina jopa 7 mrd. €.

Strateginen suunnitelma liikkumisen ja logistiikan tarvitsemista palveluista ja investoinneista

Pitkäjänteinen, vähintään kymmeneksi vuodeksi, laadittu kansallisen tason strateginen suunnitelma liikkumisen ja logistiikan tarvitsemista palveluista ja investoinneista loisi elinkeinoelämälle sekä kasvukeskusten kunnille ja asukkaille näkymän pitkäksi aikaa antaen niille varmuuden suunnittelemiensa investointien kannattavuudesta.

Molemmissa läntisissä naapurimaissamme on liikenteelle laadittu pitkän tähtäimen suunnitelmat. Yhä kasvavassa alueiden välisessä kilpailussa on myös Suomen annettava kansalaisilleen sekä kansallisille ja kansainvälisille toimijoille uskottava lupaus liikkumisen edellytysten kehittämiseksi sekä elinkeinoelämän toimintaedellytysten tukemiseksi ja kasvuedellytysten rakentamiseksi.

Helsingissä 13.10.2015

INFRA ry

Paavo Syrjö

Toimitusjohtaja